

İlgili Kanun / Madde
1475 S. İŞK/14

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2025/7894
Karar No. 2025/7745
Tarihi: 13.10.2025

- İFA
- İHTİRAZI KAYIT
- KIDEM TAZMİNATININ DAVA VEYA İCARA TAKİBİNDEN ÖNCE ÖDENMESİ HALİNDE İHTİRAZI KAYIT KONULMAMMIŞSA FAİZ İSTENİLEMEYECEĞİ

ÖZETİ Borç ilişkisinden doğan tüm borçlar sona ermişse, kural olarak borç ilişkisi ve dolayısıyla da sözleşme sona erer.

İfa da borcu sona erdiren en doğal sebeptir. Bir borç ilişkisi alacaklısına borcun ifasını isteme yetkisi verir. Ancak alacaklı ve borçlu olmaktan kaynaklanan hukuksal ilişkiler her zaman tereddütsüz bir süreç içinde gerçekleşmeyebilir ve bazı durumlarda borçlunun ifasının borcu sona erdirip erdirmediği hususu ayrı bir değerlendirmeyi gerektirebilir.

Özel hukuk alanında borç ilişkileri bakımından ifa kavramı ile sıklıkla bir araya gelen ihtirazi kayıt kavramı da asıl borç ilişkisinden kaynaklanan ve ona bağlı olarak varlık kazanan bir hak niteliği taşır. Bu kavramla, çoğunlukla alacaklının borcun tam olarak ifa edilip edilmediği konusundaki tereddütlerinin bir görünümü olarak karşılaşılr. Hukuk düzeni ifadaki belirsizliğin hak sahibine zarar vereceğini düşündüğü konularda bu belirsizlikten kaçınmak için ihtirazi kayıt ileri sürme hakkının kullanımına yer vermiştir.

Kelime anlamı olarak ihtirazi kayıt; belirli hakları kullanma konusunda serbestliğini korumak isteyen

kişinin bu konudaki oy açıklamasıdır (Türk Hukuk Lügatı: Türk Hukuk Kurumu, Ankara, 2021, s. 239).

İhtirazı kaydın alacak ilişkisindeki etkisi, ifa işleminin bitmediğinin hukuksal olarak borçluya hatırlatılmasıdır. İfa teknik anlamda tam bir ifa olmasa da ihtirazı kayıtsızlık borcun teknik anlamda ifası dışında borçtan kurtulmanın bir şekli olarak tezahür edebilir.

Bu noktada ifayla ilgili ihtirazı kaydın ifadan önce veya ifa sırasında hakkın sona ermesinden önce kullanılması gerektiği de gözden kaçırılmamalıdır.

6098 sayılı Kanun'un 131. maddesinde de; "Asıl borç ifa ya da diğer bir sebeple sona erdiği takdirde, rehin, kefalet, faiz ve ceza koşulu gibi buna bağlı hak ve borçlar da sona ermiş olur. İşlemiş faizin ve ceza koşulunun ifasını isteme hakkı sözleşmeyle veya ifa anına kadar yapılacak bir bildirimle saklı tutulmuş ise ya da durum ve koşullardan saklı tutulduğu anlaşılmaktaysa, bu faizler ve ceza koşulu istenebilir." düzenlemesine yer verilmiştir.

Başvuru konusu kararlardan, iş sözleşmesinin feshinden sonra, ancak davacılar tarafından açılan ya da yapılan icra takibinden önce kıdem tazminatının işverence ödendiği, davacılar tarafından ise 6098 sayılı Kanun'un 131/1 hükmü gereği, ifadan önce veya ifa sırasında herhangi bir ihtirazı kayıt konulmadığı gibi bu anlama gelebilecek bir açıklama ya da ibareye de yer verilmediği anlaşılmaktadır. 6098 sayılı Kanun'un anılan hükmü uyarınca temerrüt nedeniyle, ifadan önce veya ifa sırasında işlemiş faiz hakkının saklı tutulduğuna ilişkin ihtirazı kaydın konulmaması karşısında davacıların işlemiş faiz alacaklarına yönelik taleplerinin reddi gerekir.

I. BAŞVURU

Başvurucu vekili dilekçesinde; emeklilik nedeniyle işten ayrılan işçilerin kıdem tazminatlarının fesih tarihinden sonra dava ya da icra takibinden önce ödenmesi nedeniyle, fesih tarihi ile ödeme tarihi arasındaki faizin tahsili için açmış olduğu davalarda Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesi ile 33. Hukuk Daireleri arasında çelişki bulunduğunu, Ankara 6. Hukuk Dairesinin davacının ödemeyi ihtirazı kayıtsız olarak aldığı, durum ve koşullardan da faiz hakkını saklı

tuttuğunun anlaşılmadığı, ayrıca bu hususta bir delil de ileri sürülmediği gerekçesiyle yapılan istinaf başvurusunun esastan reddine karar vermiş iken Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 33. Hukuk Dairesinin ise davacının fesih tarihi itibarıyla ödenmesi gereken kıdem tazminatına geç kavuştuğunun sabit olduğu, bu kapsamda fesih tarihi ile ödeme tarihi arası için yapılan faiz hesabının hükme bağlanması gerektiği gerekçeleriyle İlk Derece Mahkemesi kararının kaldırılmasına yeniden hüküm kurmak suretiyle davanın kısmen kabulüne karar verildiğini belirterek Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesi ile 33. Hukuk Dairesi kararları arasındaki uyumsuzluğun giderilmesini talep etmiştir.

II. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ HUKUK DAİRELERİ BAŞKANLAR KURULU KARARI

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Daireleri Başkanlar Kurulunun 08.09.2025 tarihli ve 2025/11 Esas, 2025/11 Karar sayılı kararı ile; uyumsuzluğun giderilmesi talebinin kabulü ile Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesinin 30.04.2025 tarihli ve 2024/1943 Esas, 2025/1218 Karar sayılı kesin kararı ile 33. Hukuk Dairesinin 19.12.2024 tarihli ve 2024/2522 Esas, 2024/3210 Karar kesin kararlarının benzer konuya ilişkin olduğu, emekliye ayrılan işçilere davalı işverence ödenmesi gereken işçilik alacaklarının geç ödenmesi karşısında davalı işverenin geç ödenen işçilik alacağına faiz ödemesi gerekip gerekmediği konusunda aralarında uyumsuzluk bulunduğu kanaatiyle bu uyumsuzluğun giderilmesi için 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un 35/3 hükmü uyarınca Yargıtay 9. Hukuk Dairesine başvurulmasına karar verilmiştir.

III. UYUŞMAZLIĞIN GİDERİLMESİ İSTEMİNE KONU KARARLAR

A. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesinin 30.04.2025 Tarihli ve 2024/1943 Esas, 2025/1218 Karar Sayılı Kararı

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararları ile; 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (6098 sayılı Kanun) 131/1 hükmü gereği davacının, ödenen kıdem tazminatının faizi yönünden fazlaya ilişkin hakkını saklı tuttuğuna dair bir ihtirazı kayıt ileri sürmediği, durum ve koşullardan davacının faiz hakkını saklı tuttuğunun anlaşılmadığı, ayrıca bu hususta bir delil de ileri sürülmediği gerekçeleriyle 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 353/1-b(1) hükmü uyarınca davacı tarafın istinaf başvurusunun esastan reddine kesin olarak karar verilmiştir.

B. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 33. Hukuk Dairesinin 19.12.2024 Tarihli ve 2024/2522 Esas, 2024/3210 Karar Sayılı Kararı

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davacının, fesih tarihi itibarıyla ödenmesi gereken kıdem tazminatına geç kavuştuğunun dosya kapsamı ile sabit olduğu, bu kapsamda fesih tarihi ile ödeme tarihi arası için yapılan faiz hesabının hükme bağlanması gerektiği gerekçeleriyle davacı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile 6100 sayılı Kanun'un 353/1-b(2)

hükmü gereğince İlk Derece Mahkemesi kararının düzelterek yeniden esas hakkında hüküm kurulmak üzere ortadan kaldırılmasına ve davanın kısmen kabulüne kesin olarak karar verilmiştir.

IV. GEREKÇE

Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Daireleri arasındaki uyuşmazlık, kıdem tazminatının fesih tarihinden sonra ancak dava ya da icra takibinden önce ödenmesi hâlinde, fesih tarihi ile ödeme tarihi arasındaki süre için faiz talep edilip edilmeyeceği noktasındadır.

Borç ilişkisini kuran en önemli kaynak sözleşmedir. Her sözleşme taraflar arasında bir hukuki ilişki meydana getirir; bu ilişkiye sözleşme ilişkisi denir. Bir borcun sona ermesi, taraflar arasındaki sözleşme ilişkisinin bir tasfiye ilişkisine dönmesi anlamına gelir.

Geniş anlamda borç ilişkisini sona erdiren genel sebepler fesih, dönme, geri alma ve iptaldir. Geniş anlamda borcu sona erdiren sebepler, bütün olarak borç ilişkisini sona erdirirler (Fikret Eren, Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara, 2019, s. 1407). Böylece sözleşme ortadan kalkar. Buna karşılık dar anlamda borcu sona erdiren sebepler; ifa, ifa imkânsızlığı, ibra, süreli sözleşmelerde sürenin dolması, yenileme, takas, zamanaşımı ve borçlu ve alacaklı sıfatlarının birleşmesidir. Dar anlamda borcu sona erdiren sebepler, borç ilişkisini değil, bu ilişkiden doğan çeşitli hâlleri sona erdirirler.

Borç ilişkisinden doğan tüm borçlar sona ermişse, kural olarak borç ilişkisi ve dolayısıyla da sözleşme sona erer.

İfa da borcu sona erdiren en doğal sebeptir. Bir borç ilişkisi alacaklısına borcun ifasını isteme yetkisi verir. Ancak alacaklı ve borçlu olmaktan kaynaklanan hukuksal ilişkiler her zaman tereddütsüz bir süreç içinde gerçekleşmeyebilir ve bazı durumlarda borçlunun ifasının borcu sona erdirip erdirmediği hususu ayrı bir değerlendirmeyi gerektirebilir.

Özel hukuk alanında borç ilişkileri bakımından ifa kavramı ile sıklıkla bir araya gelen ihtirazı kayıt kavramı da asıl borç ilişkisinden kaynaklanan ve ona bağlı olarak varlık kazanan bir hak niteliği taşır. Bu kavramla, çoğunlukla alacaklının borcun tam olarak ifa edilip edilmediği konusundaki tereddütlerinin bir görünümü olarak karşılaşılır. Hukuk düzeni ifadaki belirsizliğin hak sahibine zarar vereceğini düşündüğü konularda bu belirsizlikten kaçınmak için ihtirazı kayıt ileri sürme hakkının kullanımına yer vermiştir.

Kelime anlamı olarak ihtirazı kayıt; belirli hakları kullanma konusunda serbestliğini korumak isteyen kişinin bu konudaki oy açıklamasıdır (Türk Hukuk Lügatı: Türk Hukuk Kurumu, Ankara, 2021, s. 239).

İhtirazı kaydın alacak ilişkisindeki etkisi, ifa işleminin bitmediğinin hukuksal olarak borçluya hatırlatılmasıdır. İfa teknik anlamda tam bir ifa olmasa da ihtirazı kayıtsızlık borcun teknik anlamda ifası dışında borçtan kurtulmanın bir şekli olarak tezahür edebilir.

Bu noktada ifayla ilgili ihtirazı kaydın ifadan önce veya ifa sırasında hakkın sona ermesinden önce kullanılması gerektiği de gözden kaçırılmamalıdır.

6098 sayılı Kanun'un 131. maddesinde de; "Asıl borç ifa ya da diğer bir sebeple sona erdiği takdirde, rehin, kefalet, faiz ve ceza koşulu gibi buna bağlı hak ve borçlar da sona ermiş olur. İşlemiş faizin ve ceza koşulunun ifasını isteme hakkı sözleşmeyle veya ifa anına kadar yapılacak bir bildirimle saklı tutulmuş ise ya da durum ve koşullardan saklı tutulduğu anlaşılmaktaysa, bu faizler ve ceza koşulu istenebilir." düzenlemesine yer verilmiştir.

Yukarıda yapılan açıklamalara göre uyuşmazlığın giderilmesi başvurusuna konu Bölge Adliye Mahkemesi kararlarının incelenmesinde; emeklilik nedeniyle işten ayrılan işçilerin kıdem tazminatlarının fesih tarihinden sonra ancak açılan dava ya da icra takibinden önce ödendiği, davacılar tarafından fesih tarihi ile ödeme tarihi arasındaki faizin talep edildiği anlaşılmaktadır. Söz konusu davalar sonucunda Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesinin 30.04.2025 tarihli ve 2024/1943 Esas, 2025/1218 Karar sayılı kararı ile 6098 sayılı Kanun'un 131/1 hükmü gereği davacının, ödenen kıdem tazminatının faizi yönünden fazlaya ilişkin hakkını saklı tuttuğuna dair bir ihtirazı kayıt ileri sürmediği, durum ve koşullardan da davacının faiz hakkını saklı tuttuğunun anlaşılmadığı ve ayrıca bu hususta bir delil de ileri sürülmediği gerekçeleriyle davanın reddine dair karara karşı davacı tarafça yapılan başvurusunun esasen reddine kesin olarak karar verildiği hâlde; Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 33. Hukuk Dairesinin 19.12.2024 tarihli ve 2024/2522 Esas, 2024/3210 Karar sayılı kararı ile, davacının, fesih tarihi itibarıyla ödenmesi gereken kıdem tazminatına geç kavuştuğunun dosya kapsamı ile sabit olduğu, bu kapsamda fesih tarihi ile ödeme tarihi arasındaki dönem için yapılan faiz hesabının hükme bağlanması gerektiği gerekçeleriyle davanın reddine dair İlk Derece Mahkemesi kararının 6100 sayılı Kanun'un 353/1-b(2) hükmü gereğince düzelterek yeniden esas hakkında hüküm kurulmak üzere ortadan kaldırılmasına ve davanın kısmen kabulüne kesin olarak karar verilmiştir.

Başvuru konusu kararlardan, iş sözleşmesinin feshinden sonra, ancak davacılar tarafından açılan ya da yapılan icra takibinden önce kıdem tazminatının işverence ödendiği, davacılar tarafından ise 6098 sayılı Kanun'un 131/1 hükmü gereği, ifadan önce veya ifa sırasında herhangi bir ihtirazı kayıt konulmadığı gibi bu anlama gelebilecek bir açıklama ya da ibareye de yer verilmediği anlaşılmaktadır. 6098 sayılı Kanun'un anılan hükmü uyarınca temerrüt nedeniyle, ifadan önce veya ifa sırasında işlemiş faiz hakkının saklı tutulduğuna ilişkin ihtirazı kaydın konulmaması karşısında davacıların işlemiş faiz alacaklarına yönelik taleplerinin reddi gerekir.

Bu açıklamalara göre başvurusu konusu Bölge Adliye Mahkemesi kararları arasındaki uyuşmazlığın, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesinin 30.04.2025 tarihli ve 2024/1943 Esas, 2025/1218 Karar sayılı kararı doğrultusunda giderilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

V. KARAR

1. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Daireleri Başkanlar Kurulu tarafından iletilen, kıdem tazminatının fesih tarihinden sonra ancak dava ya da icra takibinden önce ödenmesi hâlinde davacının ödeme zamanı ile fesih tarihi arasındaki süre için kıdem tazminatı faizini talep edip edemeyeceğine yönelik talep yönünden uyumsuzluğun; ifadan önce veya ifa sırasında işlemiş faiz hakkının saklı tutulduğuna ilişkin ihtirazı kaydın konulmaması hâlinde işlemiş faiz talep edilemeyeceğine dair Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 6. Hukuk Dairesinin 30.04.2025 tarihli ve 2024/1943 Esas, 2025/1218 Karar sayılı kararı doğrultusunda giderilmesine;

2. Dosyanın Ankara Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Daireleri Başkanlar Kuruluna gönderilmesine,

3. Karardan bir örneğin Bölge Adliye Mahkemelerinin hukuk dairelerine bildirilmesi için Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Sekreterliğine gönderilmesine,

13.10.2025 tarihinde oy birliğiyle kesin olarak karar verildi.